

OD HABSBUKÓW DO BURBONÓW



KRÓLOWIE KATOLICCY (1474–1516) ZJEDNOCZONA HISZPANIA?



*Portret ślubny Izabeli I Kastylijskiej
i Ferdynanda II Aragońskiego*

- ❖ Unia Personalna domu Trastámara (1469);
- ❖ zakończenie „rekonkwisty” (1492).



Wielkie Odkrycia Geograficzne (1492)

JOANNA I KASTYLIJSKA (1479-1555) – SZALONA?



- ❖ jedyna spadkobierczyni tronu Kastylii;
- ❖ męża **Filipa I Pięknego** z domu Habsburgów
konflikt z Ferdynandem Aragońskim;
- ❖ depresja po śmierci męża (1506 r.) – obłąd?
- ❖ królowa – więzień (Tordesillas).

KAROL I CZY V? (1500-1555)



*Król Hiszpanii (1516) i Cesarz Rzymski (1520) –
koronacja w Akwizgranie*



Tycjan, Karol V po bitwie pod Mühlbergiem

DOMINIONS OF THE HOUSE OF HABSBURG

IN EUROPE AT THE ABDICATION OF CHARLES V

Scale of Statute Miles



Habsburg lands are tinted green.

NOTE: The greater part of Hungary including Transylvania was in continual dispute with the Turks. The relation of the Habsburg and Ottoman Powers is here shown as it stood at the truce of 1547.





IMPERIA HABSBURGÓW I JAGIELLONÓW



CORTES I PIZARRO



Hernán Cortés i Francisco Pizarro



FILIP II HABSBUURG (1556-1598) I SZCZYT POTĘGI HISZPANII



- ❖ unia personalna z **Portugalią** (1580):
wygaśnięcie dynastii Aviz;
- ❖ bitwa **pod Lepanto** (1571);
- ❖ klęska **Wielkiej Armady** (1588)
- ❖ absolutyzm i **Eskurial**.









ABDYKACJA I PODZIAŁ (1556)



HABSBURGOWIE *MENORES* (1598-1700). POCZĄTEK RZĄDÓW *VALIDOS*



Filip III Habsburg (1598–1621)

Pax Hispanica?

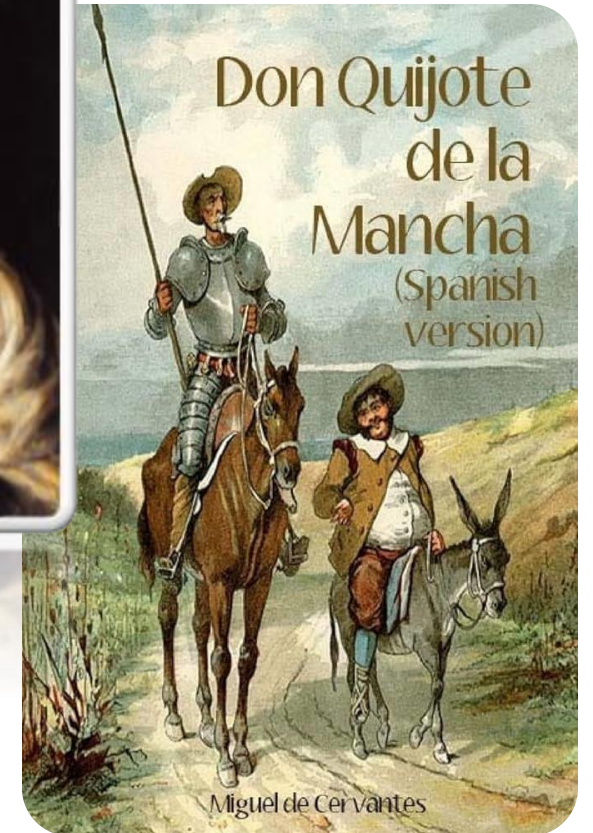
- ❖ pokój z Anglią (1604) i „rozejm dwunastoletni” z Republiką Zjednoczonych Prowincji (1609);
- ❖ wygnanie **Morysków** (1609–1614): 300 tys. z 8 mln.;
- ❖ **wojna trzydziestoletnia** (1618) – wsparcie dla austriackich Habsburgów;
- ❖ **Siglo de Oro** – pierwsza część „Don Kichota” Cervantesa.

SIGLO DE ORO (1492-1681)

❖ Miguel de Cervantes

❖ El Greco

❖ Diego Velázquez



FILIP IV HABSBUURG (1621–1665). KONIEC STULETNIJ HEGEMONII



- ❖ **wojna trzydziestoletnia** (1618–1648):
 - pokój westfalski – niepodległość Niderlandów.
- ❖ koniec „**unii iberyjskiej**” (1640);
- ❖ **wojna z Francją** (1635-1659);
 - Rocroi (1643) – klęska *tercios*;
 - „**pokój pirenejski**”: straty w Niderlandach i Katalonii; małżeństwo Ludwika XIV z infantką Marią Teresą Habsburg (1660).
- ❖ **bankructwo państwa** bezsporne;
- ❖ próba **reform unifikacyjnych** (*Unión de Armas*) – "król wielu królestw,, czy "król Hiszpanii,,? (hr. Gaspar de Olivares).

KAROL II *EL HECHIZADO* (1665–1700). KLĄTWA JOANNY SZALONEJ?



- ❖ **regencja** Marii Austriaczki i Juana de Austrii;
- ❖ **wojny z Francją Ludwika XIV** (dewolucyjna; dziewięcioletnia) i straty w Niderlandach i *Franche-Comté*;
- ❖ bezdzietność i **testament Karola** (Filip d'Anjou)
- ❖ „**wojna o sukcesję hiszpańską**” (1701–1714) i rozbiór *Imperio español*:
 - Niderlandy Hiszpańskie (Belgię) oraz posiadłości włoskie (Mediolan, Neapol, Sardynię) – austriaccy Habsburgowie.
 - Sycylię – dynastia sabaudzko-piemoncka;
 - Gibraltar oraz Minorka – Wielka Brytania;
 - **Hiszpania – ... Burbonów.**

FILIP V BURBON (1700–1746). DŁUGIE PANOWANIE



- ❖ mąż swojej żony (**Elżbieta Farnese**):
 - polityka włoska (królestwa Neapolu i Sycylii i ks. Parmy);
- ❖ **absolutyzm oświecony i *Nueva Planta*** (intendenci, likwidacja *fueros* w Kastylii i Aragonii oraz odrębności Aragonii, Walencji i Majorki);
- ❖ „**paty familijne**” – interesy państwowe czy dynastyczne?
- ❖ budowa **La Granja de San Ildefonso** (hiszpański Wersal).

PAŁAC KRÓLEWSKI LA GRANJA DE SAN ILDEFONSO

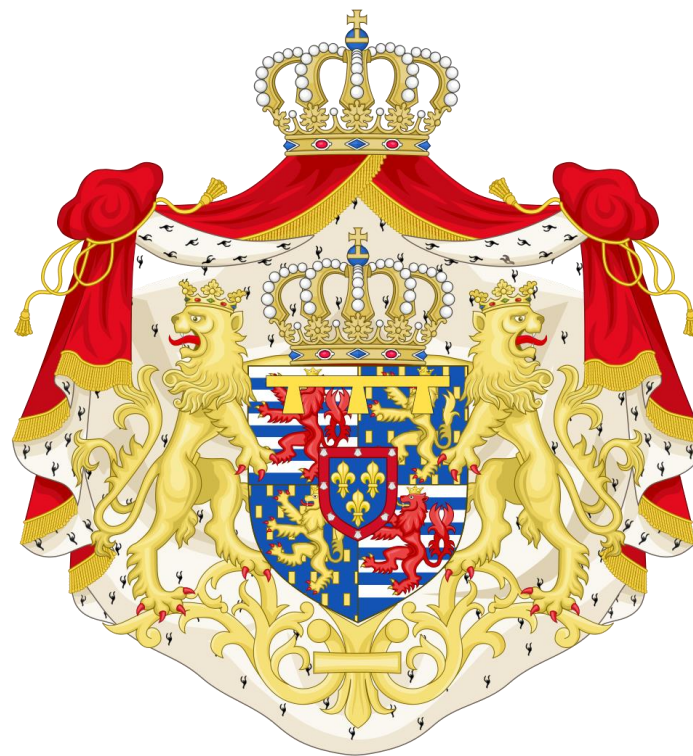


BYŁ FILIP VI BURBON?

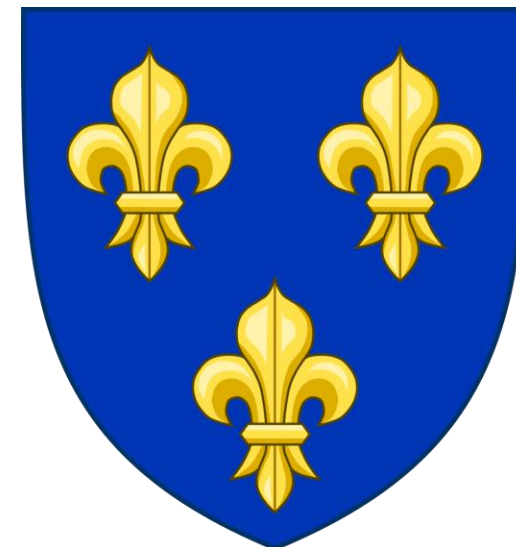


Filip VI Hiszpański

BURBONOWIE W LUKSEMBURGU



Wielki Książe
Wilhelm V Burbon-Parmeński



FERDYNAND VI BURBON (1746–1759).

„POKÓJ ZE WSZYSTKIMI, WOJNA Z NIKIM”.



- ❖ **konkordat** ze Stolicą Apostolską (1753);
- ❖ **traktat madrycki** z Portugalią (1750);
- ❖ jak nie włączyć się w „**wojnę siedmioletnią**” (1756-1763)?
- ❖ **reformy**: kataster Ensenady (sprawiedliwa danina) i odbudowa floty.

KAROL III BURBON (1759–1788). ODKRYWCA POMPEI I „NAJLEPSZY BURMISTRZ MADRYTU”



- ❖ „nacionalizacja” szkolnictwa: **wydalenie jezuitów** z Hiszpanii i kolonii;
- ❖ **barwy narodowe**, flaga i *Marcha Real*;
- ❖ pechowy epizod „wojny siedmioletniej” (1762-63): utrata Florydy (przejściowo **Manili i Hawany**);
- ❖ **zemsta Hesperii na Albionie** – wsparcie dla zbuntowanej „13” i traktat paryski (1783) – Floryda wraca.

KAROL IV BURBON (1788–1808). W CIENIU REWOLUCJI FRANCUSKIEJ I W UŚCISKU NAPOLEONA



- ❖ zgilotynowany kuzyn (Ludwik XVI) i **wojna o Pireneje** (1793-95): scedowanie **Haiti**.
- ❖ niepewny sojusznik Paryża;
- ❖ **bitwa pod Trafalgarem** (1805);
- ❖ nieudany przemarsz Napoleona i **Guerra de la Independencia** (1808-1814);
- ❖ **Francisco Goya** – nadworny malarz.